

MINISTERSTVO ZDRAVOTNICTVÍ
ČESKÉ REPUBLIKY

VÝSLEDKY PRŮZKUMU:

„REÁLNÉ VYUŽITÍ LÉČIV A JEHO FINANČNÍ DOPAD NA ZDRAVOTNÍ SYSTÉM V ČR“

(březen – září 2012)

Garanti průzkumu:

- prof. RNDr. PhMr. Jan SOLICH, CSc.
- prof. RNDr. Jan ŠUBERT, CSc.
- doc. RNDr. Jozef KOLÁŘ, CSc.

Realizátoři průzkumu:

- STEM/MARK
- doc. RNDr. Jozef Kolář, CSc.
(VFU Brno a FaF UK Hradec Králové)

Cíle průzkumu:

Zjistit reálné využití léčiv v ČR z hlediska:

- 👁️ finančního dopadu (odhad finančního objemu, který představují nevyužitá a likvidovaná léčiva),
- 👁️ srovnání likvidovaných léčiv vzhledem k celkovým dodávkám distributorů do lékáren,
- 👁️ meziročního srovnání odevzdaných a likvidovaných nepoužitých léčiv.

V analýzách byla použita data z let 2008 – 2011.

Dílčí části průzkumu:

DOMÁCNOSTI

Audit lékárníček ve 2 000 domácnostech, názory a postoje domácností

KRAJE

Množství likvidovaných léčiv a náklady na likvidaci

LÉKÁRNY

Získání reprezentativního průměrného počtu balení na 1 kg lékového odpadu

OTÁZKY LÉKOVÉ POLITIKY 2012

Doplňující informace

DOMÁCNOSTI, audit lékárníček

- 👁 26 % léků je pacientem užíváno pravidelně
- 👁 52 % léků je užíváno pouze při potížích
- 👁 20 % tvoří léky nepoužívané (nespotřebované, „do zásoby“, nakoupené bez akutní potřeby léku)
- 👁 12 % léků je prošlých
- 👁 Průměrný počet balení léků na domácnost je **17**, z toho **41 %** tvoří léky na recept

DOMÁCNOSTI, chování a postoje

- 👁️ **90 % domácností** ví, že může léky bezplatně odevzdat v lékárně (avšak pouze **53 %** tak činí)
- 👁️ **29 % domácností** vyhazuje léky do popelnice
- 👁️ **15 % domácností** léčiva doma hromadí a jejich likvidaci neřeší
- 👁️ Téměř **2/3 domácností** čas od času kontrolují stav a dobu použitelnosti léků, necelá **1/10** naopak léky nekontroluje nikdy
- 👁️ **Pouze polovina domácností** (52 %) skladuje léky podle doporučeného způsobu

LÉKÁRNY

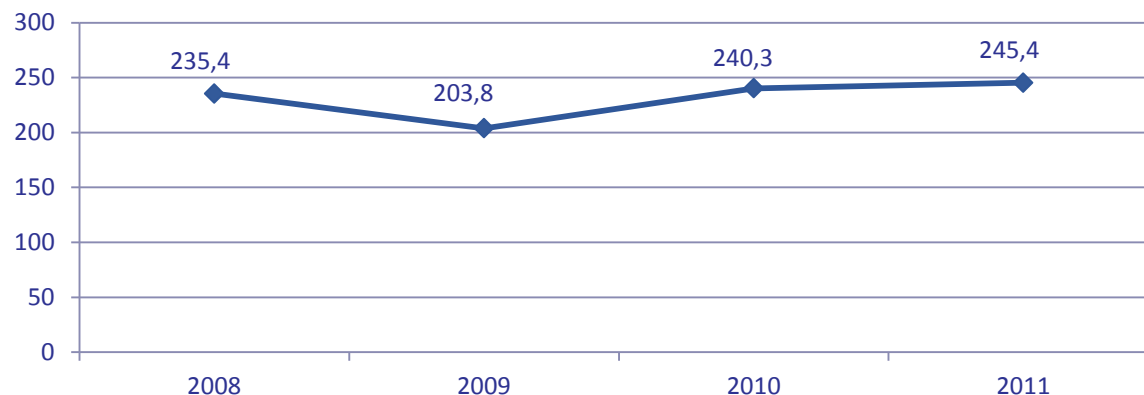

- ☉ **Většina lékárníků** se domnívá, že je veřejnost dostatečně informována o možnosti bezplatně v lékárně odevzdat nepoužité léky
- ☉ **43 % lékárníků** o této možnosti pacienty iniciativně informuje
- ☉ Podle lékárníků je nejčastějším důvodem vyhazování léčiv prošlá doba použitelnosti a nepřítomnost původního „majitele“ léku (stěhování, úmrtí apod.)
- ☉ **V jednom kilogramu lékového odpadu se nachází průměrně 21 balení léků**

KRAJE

Likvidovaný lékový odpad v tunách
2008 - 2011

- ☉ Za likvidaci 1 tuny lékového odpadu platí kraje **od 12 do 48 tisíc korun**
- ☉ Průměrná cena za likvidaci lékového odpadu se mírně zvyšuje
  - 2008 **28 tis. korun/tunu**
  - 2011 **více než 30 tis. korun/tunu**
- ☉ **Celkové finanční náklady na likvidaci nepoužitých léků v roce 2011 činily 7,5 mil. korun**

HLAVNÍ ZJIŠTĚNÍ – SOUHRNNÁ ANALÝZA

- 👁 V roce 2011 donesli lidé do lékáren léčiva za **cca 1 mld. korun**
- 👁 Další množství léčiv (za **cca 400 mil. korun**) vyhodili lidé do popelnic
- 👁 Léky v hodnotě **min. 155 mil. korun** odevzdali lidé zpět do ordinací lékařů
- 👁 Podíl nevyužitých léčiv v ČR činil v roce 2011 **min. 3,7 % dodávek distributorů** ve finančním vyjádření
- 👁 V polovině r. 2012 měli lidé doma zásoby nevyužitých léčiv za **443 mil. korun** (řada z nich pravděpodobně rovněž bude likvidována)

Nepoužité léky v roce 2011 ve finančním vyjádření

Léky za cca 1 mld.
korun odevzdány
do lékáren

Léky za cca 400 mil.
korun vyhozeny do
popelnic

Léky za cca 155 mil.
korun odevzdány
v ordinacích lékařů

Náklady na likvidaci
lékového odpadu v
roce 2011 7,5 mil.
korun

V roce 2011 CELKEM
cca **1,563 mld. korun**

NÁVRHY ŘEŠENÍ

- 👁 Informační kampaň SÚKL zaměřená na širokou laickou veřejnost a lékárníky
  - Informativní spoty v čekárnách lékařů
  - Plakáty a letáky do lékáren
  - Rozšíření informačního portálu a FB stránky Olécích.cz o tuto problematiku
- 👁 Propojení roadshow ke knize „Příběhy léků“ s představením výsledků průzkumu (zaměřeno na seniory – upozornění na problematiku plýtvání s léčivy, jejich správného skladování a likvidace)

MINISTERSTVO ZDRAVOTNICTVÍ
ČESKÉ REPUBLIKY

Děkujeme za pozornost

STÁTNÍ ÚSTAV PRO KONTROLU LÉČIV
Šrobárova 48, 100 41 Praha 10
tel.: +420 272 185 111
fax: +420 271 732 377
e-mail: posta@sukl.cz

MINISTERSTVO ZDRAVOTNICTVÍ ČR
Palackého nám. 4
128 01
Praha 2
tis@mzcr.cz